Frazeologizmy o sercu – do omówienia

Pokaż kartkę z sercem i powiedz, że o dobrych ludziach mówimy czasem, że mają serce. Wyjaśnij z dziećmi:

- **mieć złote serce** – być bardzo dobrym dla innych,
- **z całego serca** – bardzo szczerze, bardzo mocno (np. dziękuję z całego serca),
- **mieć serce na dłoni** – chętnie pomagać i dzielić się,
- **mieć serce z kamienia** – nie przejmować się tym, że komuś jest smutno.

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Krąg i rundka	• Zaprasza do kręgu. Mówi, że 14 lutego w Finlandii to Dzień Przyjaciela – i że dziś porozmawiamy o koleżeństwie. • Podaje piłkę: „Lubię, kiedy kolega albo koleżanka…”.	• Kończą zdanie albo mówią „pas”.
5–12 min	Co robi dobry kolega?	• Rozdaje kartę „Co robi dobry kolega?”. Czyta polecenia. Zapisuje na tablicy pomysły dzieci w dwóch kolumnach: „pomaga” i „rani”.	• W parach rozwiązują zadanie 1. • Podają przykłady do tablicy.
12–22 min	Mogę się przyłączyć?	• Prowadzi scenki (opis w scenariuszu). Po każdej pyta: „Co poczuło dziecko obok? Co można powiedzieć?”.	• Oglądają, podpowiadają lepsze słowa, chętni grają wersję „dobrze”. • Uzupełniają kartę „Mogę się przyłączyć?”.
22–30 min	Cztery kroki do zgody	• Wiesza plakat i omawia kroki. Z jedną parą chętnych odgrywa krok po kroku pogodzenie się po scence 3.	• Powtarzają kroki, pokazując je na palcach: 1 – stop, 2 – mówię, 3 – słucham, 4 – szukamy wyjścia.
30–40 min	Serce w słowach	• Omawia frazeologizmy o sercu (lista w scenariuszu). Rozdaje kartę „Serce w słowach”. • Wyjaśnia akcję: każdy losuje imię i robi dla tej osoby serce z dobrym słowem.	• Rozwiązują zadanie 1 karty. • Losują imię (kto wylosuje siebie, losuje jeszcze raz; jeśli ostatnie imię to imię losującej osoby, zamienia się ona z dowolną osobą, która już losowała) i zaczynają ozdabiać serce.
40–45 min	Podsumowanie w kręgu	• Wraca do pytania: „Co robi dobry kolega i dobra koleżanka?”.	• Kończą zdanie: „Jutro mogę…” albo mówią „pas”.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Przyjaźń w lekturach – do opowiedzenia

Opowiedz krótko (bez czytania cytatów), o jakie przyjaźnie chodzi:

- **Staś i Nel** („W pustyni i w puszczy”, H. Sienkiewicz) – starszy chłopiec opiekuje się młodszą koleżanką w czasie niebezpiecznej podróży przez Afrykę; dzieli się jedzeniem, czuwa przy niej w chorobie. Z czasem zaprzyjaźniają się też z Kalim i Meą.
- **Ania i Diana** („Ania z Zielonego Wzgórza”, L.M. Montgomery) – Ania szuka „bratniej duszy” (w niektórych przekładach: „pokrewnej duszy”) i znajduje ją w sąsiadce. Ich przyjaźń przechodzi próbę: po nieszczęsnym poczęstunku mama Diany zabrania im się spotykać, a pogodzenie przychodzi, gdy Ania ratuje młodszą siostrę Diany w chorobie.

Pytanie: **Co w tych przyjaźniach jest ważniejsze – wspólna zabawa czy bycie przy kimś, gdy jest trudno?**

Obie książki są w domenie publicznej (wolnelektury.pl).

Forma listu – przypomnienie

Przypomnij części listu: **miejscowość i data** (w prawym górnym rogu), **zwrot do adresata** z przecinkiem (np. „Droga Kasiu,” – po przecinku piszemy dalej małą literą), **treść** (powód pisania, wspomnienie, pytanie do adresata), **pozdrowienia** i **podpis**. W liście zwroty do adresata (Ty, Ciebie, Twój) można pisać wielką literą – to wyraz szacunku.

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Dlaczego 14 lutego?	• Mówi krótko o świętym Walentym (mało faktów, dużo legend) i o fińskim Dniu Przyjaciela. Zapowiada, że dziś mówimy o przyjaźni, nie o sympatiach.	• Słuchają; podają skojarzenia ze słowem „przyjaciel” (można powiedzieć „pas”).
5–13 min	Przyjaźń w słowach	• Rozdaje kartę „Przyjaźń w słowach”. Omawia frazeologizmy (lista w scenariuszu).	• W parach rozwiązują zadania 1–2. • Podają sytuacje, w których pasuje „na dobre i na złe”.
13–21 min	Przyjaciele z książek	• Opowiada o przyjaźniach z lektur (tekst w scenariuszu). Rozdaje kartę „Przyjaciele z książek”.	• Rozwiązują zadanie 1. • Odpowiadają na pytanie: co wzmacnia przyjaźń?
21–30 min	Kiedy się pokłócimy	• Pokazuje kartę „Jak przeprosić”. Prosi dwie pary o odegranie scenki: ktoś zdradził sekret kolegi. Najpierw przeprosiny „byle jakie”, potem pełne.	• Porównują wersje; wskazują elementy dobrych przeprosin. • Rozwiązują zadanie 2 karty „Przyjaciele z książek”.

Sygnały zdrowej i toksycznej relacji

Zdrowa relacja	Sygnał ostrzegawczy (relacja toksyczna)
Możesz powiedzieć „nie” i nic złego się nie dzieje.	Odmowa kończy się obrażaniem, groźbą albo karą milczenia.
Masz też innych znajomych.	„Jak się z nimi spotkasz, to koniec z nami”.
Sekrety zostają między wami.	Twoje wiadomości lądują w zrzutach ekranu u innych.
Po spotkaniu czujesz się spokojnie.	Ciągle się boisz, że coś zrobisz źle.
Kłótnie się zdarzają, ale umiecie się dogadać.	Zawsze to ty przepraszasz, nawet gdy to nie twoja wina.

Granice i presja grupy – do omówienia

Granica to informacja, na co się zgadzam, a na co nie. Zdanie z granicą ma trzy części: **co się dzieje**, **czego nie chcę**, **czego chcę zamiast**. Przykład: „Wysyłasz moje zdjęcia innym. Nie chcę tego. Zapytaj mnie najpierw”.

Presja grupy to sytuacja, w której robisz coś, bo „wszyscy tak robią”, choć sam(-a) byś tego nie zrobił(-a). Pomaga: zyskać czas („Zastanowię się”), powiedzieć krótko „nie” bez tłumaczenia się, wyjść z sytuacji, poszukać kogoś, kto myśli podobnie.

Przyjaźń w literaturze – do opowiedzenia

W 1817 r. studenci Uniwersytetu Wileńskiego – m.in. Adam Mickiewicz, Tomasz Zan, Józef Jeżowski – założyli Towarzystwo Filomatów. Uczyli się razem, pisali dla siebie wiersze, pomagali sobie, a w 1823 r. wielu z nich trafiło razem do więzienia za działalność patriotyczną. Dla przyjaciół Mickiewicz napisał „Odę do młodości” (1820) z wezwaniem „Razem, młodzi przyjaciele!” (domena publiczna, wolnelektury.pl).

W „Syzyfowych pracach” S. Żeromskiego Andrzej Radek, ubogi syn fornala i starszy uczeń gimnazjum w Klerykowie, uczy się wbrew biedzie i samotności. W ostatniej scenie pociesza zrozpaczonego Marcina Borowicza i podaje mu rękę – ich bliskość nie zależy od pochodzenia ani pieniędzy.

Pytanie: **Co łączy te przyjaźnie z dzisiejszymi? Co je różni od „znajomości” w sieci?** *(wspólny cel, wsparcie w trudnej chwili, lojalność w trudnej chwili; czas spędzony razem, a nie liczba reakcji)*

Przebieg zajęć

Czas	Faza	Co robi nauczyciel	Co robią uczniowie
0–5 min	Skąd 14 lutego?	• Pyta: „Co wiecie o świętym Walentym?”. Prostuje: mało faktów, dużo legend; mit o Luperkaliach; fiński Dzień Przyjaciela.	• Odpowiadają; rozwiązują pytanie „mit czy fakt” ustnie.

Serce w słowach

Imię ..... Klasa ..... Data .....

Pamiętaj: O dobrej osobie mówimy, że ma złote serce albo serce na dłoni.

1 Połącz wyrażenie z jego znaczeniem. Wpisz literę.

1. mieć złote serce	a) być bardzo dobrym
2. z całego serca	b) bardzo szczerze
3. mieć serce na dłoni	c) chętnie pomagać i dzielić się
4. mieć serce z kamienia	d) nie przejmować się smutkiem innych

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 Przeczytaj zdania o godzeniu się. Zaznacz P – prawda albo F – fałsz.

1. Zanim coś powiem, mogę się uspokoić.	P	F
2. Przeprosić może tylko ten, kto przegrał.	P	F
3. Warto wysłuchać drugiej osoby.	P	F
4. Po kłótni już nigdy nie można się przyjaźnić.	P	F

List do przyjaciela

Imię _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: List ma: miejscowość i datę, zwrot do adresata, treść, pozdrowienia i podpis.

1 **Rozpoznaj części listu. Wpisz numery do właściwej kolumny.**

1. Kraków, 12 lutego 2027 r. 2. Drogi Antku, 3. Pamiętasz, jak budowaliśmy razem karmnik? 4. Serdecznie pozdrawiam 5. Twój kolega Wiktor

1 2 3 4 5

Początek listu	Treść	Zakończenie

2 **Napisz krótki list do przyjaciela albo przyjaciółki (może być wymyślony bohater).**

- miejscowość i data
- zwrot do adresata
- wspomnienie albo podziękowanie
- pytanie do adresata
- pozdrowienia i podpis

PIERWSZA ŁAWKA

Moje granice

Imię _____ Klasa _____ Data _____

Pamiętaj: Zdanie z granicą: co się dzieje – czego nie chcę – czego chcę zamiast.

1 **Połącz sposób reagowania na presję grupy z przykładem. Wpisz literę.**

1. zyskać czas
2. krótkie „nie”
3. wyjście z sytuacji
4. szukanie wsparcia

a) „Zastanowię się i dam znać”.
b) „Nie, nie piszę tego”.
c) „Idę, mam trening”.
d) „Kasia, też uważasz, że to słabe?”

1 ____ 2 ____ 3 ____ 4 ____

2 **Kolega publikuje w grupie klasowej twoje śmieszne zdjęcie bez pytania. Napisz zdanie z granicą i krótką odpowiedź na jego „Wyluzuj, to żart”.**

- co się dzieje
- czego nie chcesz
- czego chcesz zamiast
- spokojna odpowiedź na „to żart”

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Walentynki jako Dzień Przyjaźni – pakiet 3 scenariuszy z kartami pracy i quizem (klasy 1–3, 4–6 i 7–8)

Podgląd pokazał 6 z 48 stron. Pełna wersja: 48 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Walentynki jako Dzień Przyjaźni – scenariusz zajęć „Jak być dobrym kolegą i dobrą koleżanką”, quiz i karty pracy, klasy 1–3
- Walentynki jako Dzień Przyjaźni – scenariusz „Na dobre i na złe. List do przyjaciela”, frazeologizmy, quiz i karty pracy, klasy 4–6
- Walentynki jako Dzień Przyjaźni – scenariusz godziny wychowawczej „Przyjaciel czy obserwujący? O relacjach”, quiz i karty pracy, klasy 7–8

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dzien-przyjazni-walentynki-pakiet-scenariuszy-klasy-1-8